

ORGELCOMMISSIE DER NEDERLANDSE HERVORMDE KERK

0389.0.2.V.

's-GRAVENHAGE, 25 oktober 1977.

LAAN COPES VAN CATTENBURGH 69
TELEFOON 070/4444 469332-20.

Aan het College van kerkvoogden der Hervormde Gemeente,
p/a de weledele heer Idema, postbus 61, EMMEN.-7800 AB

Kerk. Bureau.
Kol Haapsstr. 8.

05910-12981
(8.30 - 12 uur)

Betr.: kerkgebouw "De Zeihuuf"

Zeer Geacht College,

Naar aanleiding van Uw verzoek om rapport uit te brengen over de orgelvoorziening van bovengenoemd kerkgebouw en U te adviseren, welke maatregelen U het beste kunt nemen, werd vanwege onze commissie reeds enige tijd geleden een bezoek te Uwent gebracht, waarover wij U het onderstaande mededelen:

Alvorens dit echter te doen willen wij U onze excuses aanbieden voor het lange uitblijven van dit rapport. Door overkroptheid aan werk en de daartussen liggende vakantieperiode was het ons helaas niet eerder mogelijk U te berichten.

In het gebouw, dat over maximaal 400 zitplaatsen beschikt, staat momenteel een door de orgelmaker Verschuieren te Heijthuisen gebouwd zgn. unit-orgel, waarvan de dispositie luidt:

manuaal: Prestant	8'	pedaal: Subbas	16'	
Bourdon	8'	Gedekt	8'	
Prestant	4'	Koraalbas	4'	omvang manuaal: C-g3
Fluit	4'			omvang pedaal: C-f'
Octaaf	2'			
Kwint disc.	1½'			

Het principe van het unit-orgel is, dat van één enkele reeks pijpen verschillende registers worden afgeleid. Dit is in het bijzonder mogelijk wanneer de pijpen zijn geplaatst op een lade, waarbij zich onder iedere pijp op een elektrische wijze bediend ventielteje bevindt. Dat op deze wijze enig karakterverschil in registers (behorend tot dezelfde familie) verkregen kan worden is vanzelfsprekend uitgesloten. Ook is een groot bezwaar, dat allerlei verdubbelingen wegvallen, daar dezelfde pijp verschillende toonfuncties heeft. Tenslotte is het bij deze orgels gebruikte ladesysteem voor het verkrijgen van een fraaie toon onbruikbaar.

Het unit-systeem is ontwikkeld in de vervalperiode in de orgelbouw en is alleen nerekend op het verkrijgen van een groot aantal "registers" met een minimaal aantal pijpen. Artistiek gesproken is een orgel, gebouwd volgens het unit-systeem waardeloos.

Dat een dergelijk instrument niettemin toch nog bruikbaar kan zijn voor de begeleiding van de zang der Gemeente bewijst Uw geval en -waar de klank in elk geval nog door pijpen wordt voortgebracht- verdient het onzes inziens nog verre de voorkeur boven een electronicum.

Afgezien van een kleine storing (de toon c' van het register Bourdon 8' = c^o van Fluit 4') blijft bij het oplichten van de betreffende toets gedurende enige tijd doorspreken, verkeert het orgel in een goede staat (altijd gegeven het systeem!).

Het verlangen om het unit-orgel te vervangen door een volwaardig instrument is alleszins redelijk en indien U dit tegen een redelijke prijs kunt verkopen dan adviseren wij U zulks te doen.

3137-004-02

ORGELCOMMISSIE DER NEDERLANDSE HERVORMDE KERK

0389.0.2.V

-2-

's-GRAVENHAGE, 25 oktober 1977.

LAAN COPES VAN CATTENBURCH 69
TELEFOON 070/44-44- 469332-20.

Bij een beschouwing van het gebouw lijkt het nauwelijks mogelijk om voor een orgel een andere plaats te vinden dan die, waar het huidige instrument is geplaatst.

Afgezien van het feit, dat met het oog op het aantal kerkgangers een groter instrument niet noodzakelijk is, is het slechts mogelijk om op verantwoorde wijze een zgn. 4-voets-positief te plaatsen. Dit is een klein orgel, waarbij het laagste prestantregister 4-voets-lengte heeft. De 8-voets basis wordt dan gevormd door een zgn. gedekt register. Wel is het mogelijk een Prestant 8-voet discant vanaf c klein octaaf te plaatsen. Het aantal registers zal 6 à 8 bedragen. De kosten bedragen ca f 55.000,- à 75.000,-. Dergelijke positieven worden door verschillende orgelmakers gebouwd, meestal volgens een eenmalig ontwerp. Vanzelfsprekend kan een dergelijk ontwerp -indien nodig- wijzigingen ondergaan.

Waar de keuze groot is en er -zelfs bij een beperkte dispositie- verschillende variaties mogelijk zijn raden wij U zich te voorzien van de bijstand van een ervaren adviseur. Deze kan met U een oriëntatiereis maken langs orgels van verschillende bouwers, hij zal U adviseren inzake de dispositie en het ontwerp en houdt tenslotte toezicht op de bouw en in het bijzonder bij de intonatie (klankgeving) van het pijpwerk in het kerkgebouw.

Wij noemen U in dit verband de heren K.R.Bolt te Overveen(Haarlem), J.G.Erné te Utrecht en J.Jongepier te Purmerend.

Gaarne zullen wij U met één hunner in contact brengen, waartoe wij Uw berichten met belangstelling tegemoetzien.

Hoogachtend

namens de Orgelcommissie der
Ned. Hervormde Kerk :

H/ck.

(A.Engels,secretaris)